

Republica Moldova
Judecătoria Bălți
sediul Central

MD-3100, or. Bălți, str. Hotinului,
tel./fax: 0231-2-22-12
www.jbl.instante.justice.md
e-mail: jba@justice.md

Республика Молдова
Суд Бэлць
центральное местонахождение

MD-3100, г. Бэлць, ул. Хотинская, 43
тел./факс.: 0231 2-22-12
www.jbl.instante.justice.md
электронная почта: jba@justice.md

Curtea Constituțională a Republicii Moldova
mun. Chișinău, str. Al. Lăpușneanu nr. 28

Judecătoria Bălți (sediul Central) Vă remite sesizarea înaintată de pârîta Procopciuc Angela, reprezentată de avocatul Procopciuc Ion, privind ridicarea excepției de neconstituționalitate, în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Compania Națională de Asigurări în Medicină, Agenția Teritorială Nord împotriva Procopciuc Angela cu privire la încasarea primei de asigurare obligatorie de asistență medicală și a penalității pentru neachitarea în termen a primei de asigurare obligatorie de asistență medicală și cererea reconvențională depusă de Procopciuc Angela împotriva Companiei Naționale de Asigurări în Medicină, Agenția Teritorială Nord cu privire la încasarea primei de asigurare medicală achitată, conform încheierii din 30 mai 2022.

- Anexă: 1) copia încheierii din 30 mai 2022, pe 2 file
2) sesizarea privind excepția de neconstituționalitate, pe 45 file

Judecător

Aliona Donos

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ A REPUBLICII MOLDOVA

str. Alexandru Lăpușneanu nr. 28,
Chișinău MD 2004,
Republica Moldova

Sesizare

privind excepția de neconstituționalitate

prezentată în conformitate cu articolul 135 alin. (1) lit. a) din Constituția
Republicii Moldova

A. Autorul excepției de neconstituționalitate¹

A.1. Persoană fizică

1. Angela
2. Procopciuc

A.2. Reprezentantă de avocat

1. Procopciuc
2. Ion

A.3. Instanța de judecată

1. Judecătoria Bălți sediul Central
2. Judecător Donos Aliona
4. Adresa instanței de judecată: m. Bălți str. Hotinului nr.43
5. Telefonul și e-mail-ul instanței de judecată:
0231 22212 / e-mail: jba@justice.md

B. Informații pertinente despre cazul dedus judecării instanței de drept comun²

1. La 30.01.2021 CNAM AT Nord a înaintat o acțiune civilă vs fondatorul CA "Angela Procopciuc" – Angela Procopciuc privind încasarea primei de asigurare obligatorie de asistență medicală pentru perioada 2019, 2021 în sumă de **4056,00 lei, 1099,17 lei-** penalitatea lei, inclusiv penalitatea, în temeiul art. 38 alin.(1), art.58 alin.(1), 85 alin.(1) lit.o) al Legii cu privire la asigurarea obligatorie de asistență medicală nr.185-XIII din 27.02.1998; Legea cu privire la mărimea, modul și termenile de achitare a primelor de asigurare obligatorie de asistență medicală nr. 1593-XV din 26.12.2002; Regulamentul privind acordarea /suspendarea statutului de persoană asigurată în sistemul asigurării obligatorii de asistență medicală, aprobat prin HG RM nr.1246 din 19.12.2018; Legea fondurilor asigurării obligatorii de asistență medicală pe anul 2020 nr.174 din 19.12.2019, Art. 10; art.774, 776, 858 alin.1), 2); art. 859; art.860 alin.(1); art.861, 867, 862, 873, 877, 901, 906 CC, Art.22 pct.1 lit.b) din anexa nr.2 al Legii nr.1593-XV din 26.12.2002; art.4 alin.2) din Legea nr.256 din 16.12.2020.

2. Prin acțiunea reconvențională Angela Procopciuc a invocat că, cererea de chemare în judecată este neîntemeiată, ilegală și pasibilă de a fi respinsă iar plățile executate în această perioadă sunt incasate nelegitim de CNAM și urmînd a fi restituite.

3. Solicitarea de încasare forțată a primei medicale din contul **persoanei fizice Angela Procopciuc**, nu este îndreptată spre un pîrît convenit, deoarece, potrivit legii în vigoare la care face trimitere reclamantul, plățile pentru poliță medicală este Cabinetul avocatului Angela Procopciuc, care are alt cont fiscal, cont social, s.a.rechizite, decit cele indicate de reclamant ale persoanei fizice, și care achita polita de asigurare pîna la 31 martie fiecare an.

4. În baza certificatelor de dizabilitate : _____ din 11.04.2019, _____ din 27.05.2020, _____ din 20.05.2021, dar și Angela Procopciuc este încadrată **în gradul de dizabilitate mediu.**

5. Conform **art.4 al. 4 lit.i al Legii** cu privire la asigurarea obligatorie de asistență medicală **nr.5585 din 07.02.1998, persoanele cu dizabilități severe, accentuate sau medii sunt asigurați de Guvernul Republicii Moldova și nu trebuie să achite asigurarea medicală.**

6.Astfel, Angela Procopciuc ca persoana fizica nu este subiect de impozabilitate in contul CNAM, care a perceput ilegal plățile de asigurare medicală obligatorie de la CA Angela Procopciuc pe parcursul anilor 2018-2021, desi erau achitate in termen și asupra cărora se înaintează prezenta acțiune reconvențională.

7.De menționat și faptul că prin încheierea judecătoreii Bălți sediul Central din 21.11.2018 au fost admise aceste obiecții privind dreptul persoanei cu dezabilități de a nu a achita polița de asigurare, fiind anulată ordonanța judecătorească din 05.11.2018 prin care s-a impus încasarea primei de asigurare medicală pentru an.2018.

8.Încheierea a intrat în vigoare și CNAM nu a mai înaintat acțiune civilă în procedura contencioasă față de Angela Procopciuc, tăcit recunoscând că pretențiile sale că nu sunt întemeiate. În legătură cu acest fapt 3 ani reclamantul nu a înaintat acțiune civilă.

9.Legea nr.1585 din 27.02.1998 stabilește-

Art.3. – În sensul prezentei legi, se definesc următoarele noțiuni:
plătitor al primelor de asigurare obligatorie de asistență medicală – asigurat care are obligativitatea de a achita primele de asigurare în modul stabilit de prezenta lege;

angajat – salariat încadrat de angajator prin contract individual de muncă, conform Codului muncii, indiferent de termenul de angajare și forma de retribuire a muncii;

angajator – unitate sau persoană fizică, inclusiv mediator, notar, avocat, executor judecătoresc, expert judiciar care activează în cadrul unui birou de expertiză judiciară, interpret și traducător, administrator autorizat, care folosește munca salariată a angajaților;

Articolul 4. Subiecții asigurării

(2) Asiguratul este persoana fizică obligată prin lege să-și asigure riscul propriu de a se îmbolnăvi sau persoana juridică obligată prin lege să asigure riscul de îmbolnăvire al altor categorii de persoane a căror asigurare este de competența sa, cu excepția persoanelor angajate.

(3) Asigurat pentru persoanele angajate (salariați) este însăși persoana angajată, inclusiv persoana fizică, alta decât cea angajată prin contract individual de muncă.

(4) **Guvernul are calitatea de asigurat pentru următoarele categorii de persoane** neangajate cu domiciliul în Republica Moldova și aflate la evidența instituțiilor abilitate ale Republicii Moldova, specificate la alin.(9), cu excepția persoanelor obligate prin lege să se asigure în mod individual:

i) **persoanele cu dizabilități severe, accentuate sau medii;**

j) **pensionari;**

(9) Evidența nominală a categoriilor de persoane asigurate de către Guvern, indicate la alin.(4), se ține de următoarele instituții abilitate ale Republicii Moldova:

c) Casa Națională de Asigurări Sociale – pentru categoriile indicate la **alin.(4) lit.i), j)** și pentru categoria indicată la alin.(4) lit.l) privind persoanele cu dizabilitate severă cu vârsta de până la 18 ani;

[Art.4 modificat prin Legea nr.119 din 16.09.2021, în vigoare 08.10.2021]

[Art.4 completat prin Legea nr.138 din 20.11.2020, în vigoare 01.01.2021]

Legea cu privire la mărimea, modul și termenele de achitare a primelor de asigurare obligatorie de asistență medicală nr. 1593- din 26.12.2002 stabilește-

Art.4. – (2) Categoriile de plătitori ai primelor de asigurare obligatorie de asistență medicală în **sumă fixă**, care se asigură în mod individual, se stabilesc **în anexa nr.2.**

[Art.4 modificat prin Legea nr.118 din 05.07.2018, în vigoare 20.07.2018]

Anexa nr.2 CATEGORIILE DE PLĂTITORI
ai primelor de asigurare obligatorie de asistență medicală
în sumă fixă, care se asigură în mod individual

2. Mediatorii, **notarii, avocații, executorii judecătorești**, experții judiciari care activează în cadrul unui birou de expertiză judiciară, interpreții, traducătorii și administratorii autorizați, indiferent de forma juridică de organizare a activității, neangajați, **care au obținut atestat, licență sau autorizație în modul stabilit de lege.**

[Anexa nr.2 completată prin Legea nr.171 din 19.12.2019, în vigoare 01.01.2020]
[Anexa nr.2 completată prin Legea nr.291 din 29.11.2018, în vigoare 28.01.2019]

Art.23.

(3) Persoanele fizice, incluse la începutul anului de gestiune în una dintre categoriile de plătitori **prevăzute în anexa nr.2**, care confirmă achitarea primei de asigurare obligatorie de asistență medicală în sumă fixă pentru anul respectiv **nu vor achita prima de asigurare obligatorie de asistență medicală în** formă de contribuție procentuală din alte drepturi și venituri obținute pentru perioada respectivă.

(4) Persoanele fizice care, concomitent, fac **parte din categoriile de persoane neangajate, asigurate de Guvern, indicate la art.4 alin.(4) lit.i) și j) din Legea cu privire la asigurarea obligatorie de asistență medicală și din categoriile de plătitori ai primelor de asigurare obligatorie de asistență medicală în sumă fixă, prevăzute la pct.1 lit.a), b), d), d¹) și f) din anexa nr.2 la prezenta lege, nu vor achita prima de asigurare obligatorie de asistență medicală în sumă fixă,...**

[Art.23 completat prin Legea nr.257 din 16.12.2020, în vigoare 01.01.2021]

10.Cu referire la normele menționate mai sus, persoana fizică Procopciuc Angela **dispune de dezabilități medii din anul 2015 până în prezent, fără termen. Potrivit art.4 lit."i" din Legea nr.1585 din 27.02.1998** Guvernul are calitatea de asigurat pentru asemenea categorii de persoane cu domiciliul în Republica Moldova. Cuvântul "**neangajate**" aici rezultă din înțelesul art.3 din prezenta Lege, care apreciază noțiunea de angajat- **angajat – salariat încadrat de angajator prin contract individual de muncă, conform Codului muncii,...**

11.Faptul că Procopciuc Angela este avocat- **practică o profesie liberă, nepublică, în lipsa căruia contract individual de muncă potrivit normelor Codului Muncii, deci, dînsa ușor se atribuie la noțiunea de "neangajat", adică nu are calitatea de salariat în baza unui contract individual de muncă conform Codului Muncii. Deci, reieșind din cerințele art.4 alin.(4) lit.i) și j) din Legea nr.1585 din 27.02.1998, Procopciuc Angela este asigurată de Guvern și nu urmează să achite prime de asigurare, așa cum este stipulat**

12.**Anexa nr.2 din Legea nr.1585 din 27.02.1998 prevede că avocații ș.a. este o categorie de persoane care se asigură individual și achită primele de asigurare obligatorie de asistență medicală în sumă fixă. Da, această prevedere se aplică la toți avocații(notarii, executorii, etc...) care plătesc o sumă fixă anuală de contribuții medicale, însă, această prevedere nu impune să achite primele medicale atunci cînd avocatul mai este și o persoană cu dezabilități severe, accentuate sau medii sau pensionari.**

13. Respectiv **anexa nr.2 din Legea 1585/27.02.1998 nu exclude dreptul** persoanei cu dezabilități de a fi scutită de la plata primei de asigurare în modul prevăzut de **art.23 al.4** din prezenta lege, dacă nu ar fi și angajați în alte instituții așa cum prevede din **Legea cu privire la avocatură nr.1260 din 19.07.2002**, modificată prin **Legea nr.67 din 22.04.2021** în vigoare din 14.06.2021.

14. Astfel, reieșind din prevederile Legii cu privire la avocatură, anterior avocatul nu putea fi angajat în careva instituție publică sau private, dar din 14.06.2021 avocatul poate să fie angajat al instituțiilor private (cu excepția notarilor și executorilor).

15. Deci, la încheierea unui contract individual de muncă și obținerea calității de angajat (salarizat) avocatul nu ar cădea sub incidența **art.4 lit."i"** din **Legea nr.1585 din 27.02.1998**, deoarece aici este necesar să existe calitatea de "neangajat".

16. Însă, atâta timp cât avocatul nu este angajat și dispune de dezabilități-dreptul de a nu achita prima de asigurare medicală în formă fixă urmează a fi garantat și nu sunt alte temeieri legale prin care ar exclude dreptul avocatului cu dezabilități la plata obligatorie, ori, un drept nu poate constitui în același timp și obligație.

17. CNAM interpretează haustiv legea materială și încearcă să discrimineze avocații cu dezabilități cu celelalte categorii de persoane cu dezabilități, care nu sunt avocați, **fapt ce este inadmisibil.**

La fel, constituie o **discriminare și aplicarea** prevederilor art.22 din legea nr.1593/2002 care stabilesc că

Art.22. – (1) Persoanele fizice incluse la începutul anului de gestiune în una din categoriile de plătitori prevăzute la anexa nr.2 vor achita integral o primă de asigurare obligatorie de asistență medicală în sumă fixă în termen de pînă la data de 31 martie a anului de gestiune.

(2) Prin legea fondurilor de asigurare obligatorie de asistență medicală se poate stabili o reducere a primei de asigurare obligatorie de asistență medicală în sumă fixă pentru unele categorii de plătitori prevăzute la anexa nr.2 în cazul în care aceștia vor achita prima de asigurare în termenul stabilit la alin.(1).

18. Legea fondurilor asigurării obligatorii de asistență medicală pe an.2018 nr.280 din 15.12.2017, pe an.2019 nr.301 din 30.11.2018, pe an.2020 nr.174 din 19.12.2020 –art.4 al.5 - persoanele care achita prima de asigurare pînă la 31.03.2022 beneficiază de reducere de 50%.

19. Deși, Procopciuc Angela a achitat aceste 50% pînă la data stipulată în lege, totuși normele citate supra acordă dreptul în genere a fi scutit complet de plată. Fapt pentru ce se înaintează acțiunea reconvențională de a fi restituite plățile executate pentru perioada anilor 2019-2021 în mărme de **6084 lei.**

20. Potrivit **art.4 alin.(4) lit.m) al Legii cu privire la asigurarea obligatorie de asistență medicală nr.1585 din 27.02.1998**, „Subiecții asigurării (...)

(4) Guvernul are calitatea de asigurat pentru următoarele categorii de persoane neangajate cu domiciliul în Republica Moldova și aflate la evidența instituțiilor abilitate ale Republicii Moldova, specificate la alin.(9), cu excepția persoanelor obligate prin lege să se asigure în mod individual:

21. Astfel, Angela Procopciuc ca persoana fizica nu este subiect al asigurării și nu pot fi încasate plăți pentru prima de asigurare medicală din contul ei în contul CNAM.

22. Norma la care face trimitere **reclamantul pct.1 lit.b) al anexei nr.2 al Legii cu privire la mărimea, modul și termenile de achitare a primelor de asigurare obligatorie de asistență medicală nr.1593 din 26.12.2002 în general nu este aplicabilă speței**, deoarece se referă la fondatorii de întreprinderi individuale, pe când Angela Procopciuc nu este fondator de întreprindere individuală, mai mult ca atât nici reclamantul CNAM nu invocă acest fapt.

23. Pct.2 al anexei nr.2 al normei precitate, se referă la categoriile de plătitori ai primelor de asigurare obligatorie de asistență medicală în sumă fixă, care se asigură în mod individual și anume mediatorii, notarii, **avocații**, executorii judecătorești, ..., indiferent de forma juridică de organizare a activității, **neangajați**, care au obținut atestat, **licență sau autorizație în modul stabilit de lege**, este **neconstituțională** și urmează a fi **ridicată excepția de neconstituționalitate**, deoarece prevede încasarea plății pentru asigurarea medicală obligatorie, din contul persoanelor cu dezabilități, ce beneficiază de scutire de plata poliței medicale obligatorii și în acelaș timp este avocat, care este privat de un asemenea drept, precum reprezintă și **un act de discriminare** în raport cu invalizii, care nu au calitate de avocat (sau nu lucrează).

24. Atât timp cât avocatul nu este angajat și dispune de grad de dezabilitate - dreptul de a nu achita prima de asigurare medicală în formă fixă urmează a fi **garantat** și nu sunt alte temeieri legale prin care ar exclude dreptul avocatului cu grad de dezabilitate, **ori, un drept nu poate constitui în acelaș timp și obligatie.**

25. CNAM interpretează eronat legea materială și **discriminează avocații** cu grad de dezabilitate cu celelalte categorii de persoane, cu grad de dezabilitate care nu detin o profesie, nu activează, care nu sunt avocați, **fapt ce este inadmisibil.**

26. Respectiv **anexa nr.2 din Legea 1585/27.02.1998 nu exclude dreptul** persoanei cu dezabilități de a fi scutită de la plata primei de asigurare în modul prevăzut de **art.23 al.4** din prezenta lege, dacă nu ar fi și angajați în alte instituții așa cum prevede din **Legea cu privire la avocatură nr.1260 din 19.07.2002**, modificată prin **Legea nr.67 din 22.04.2021** în vigoare din 14.06.2021.

27. Reieșind din prevederile Legii cu privire la avocatură, modificări din iunie 2021, anterior avocatul nu putea fi angajat în careva instituție, dar din 14.06.2021 avocatul poate să fie angajat al instituțiilor private.

28. Deci, la încheierea unui contract individual de muncă și obținerea calității de angajat (salarat) avocatul va pierde calitatea de "neangajat", respectiv urmează a fi aplicate prevederile **anexei nr.1 al Legii nr.1593 din 26.12.2002**, prevederi aplicabile categoriilor de plătitori în formă de contribuție procentuală la salariu.

29. Pârta a solicitat respingerea cererii de chemare în judecată înaintată de ATN CNAM privind încasarea primei de asigurare obligatorie de asistență medicală și a penalității aferente ca neîntemeiată.

30. Regulamentul cu privire la acordarea/suspendarea statutului de persoană asigurată în sistemul asigurării obligatorii de asistență medicală, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr.1246 din 19 decembrie 2018,: prevede

p.34 Statutul de persoană asigurată în sistemul AOAM este o calitate atribuită persoanei fizice prin încadrarea în una dintre categoriile de persoane asigurate:

2) **persoane asigurate de Guvern** – persoane fizice **neangajate**, încadrate în una dintre categoriile indicate la **art.4 alin.(4) din Legea nr.1585/1998** cu privire la asigurarea obligatorie de asistență medicală, pentru care Guvernul are calitatea de asigurat și primele de AOAM pentru aceste categorii sunt achitate din bugetul de stat (**cu excepția persoanelor obligate prin lege să se asigure în mod individual**);

Statutul de persoană asigurată:

2) pentru **persoanele asigurate de Guvern:**

g) **persoanele cu dizabilități severe, accentuate sau medii se acordă** de la stabilirea gradului de dizabilitate și se suspendă la expirarea termenului stabilit al gradului de dizabilitate; [Pct.34 modificat prin Hot.Guv. nr.931 din 22.12.2020, în vigoare 01.01.2021] [Pct.34 modificat prin Hot.Guv. nr.779 din 28.10.2020, în vigoare 03.11.2020]

31. Legea nr.1585 din 27.02.1998 cu privire la asigurarea obligatorie de asistență medicală.

Art.3. – În sensul prezentei legi, se definesc următoarele noțiuni:

plătitor al primelor de asigurare obligatorie de asistență medicală – asigurat care are obligativitatea de a achita primele de asigurare în modul stabilit de prezenta lege;

angajat – salariat încadrat de angajator prin contract individual de muncă, conform Codului muncii, indiferent de termenul de angajare și forma de retribuire a muncii;

angajator – unitate sau persoană fizică, inclusiv mediator, notar, avocat, executor judecătoresc, expert judiciar care activează în cadrul unui birou de expertiză judiciară, interpret și traducător, administrator autorizat, care folosește munca salariată a angajaților;

Articolul 4. Subiecții asigurării

(2) Asiguratul este **persoana fizică obligată prin lege să-și asigure** riscul propriu de a se îmbolnăvi sau persoana **juridică obligată prin lege să asigure** riscul de îmbolnăvire al altor categorii de persoane a căror asigurare este de competența sa, cu excepția persoanelor angajate.

(3) Asigurat pentru persoanele angajate (salariați) este însăși persoana angajată, inclusiv persoana fizică, alta decât cea angajată prin contract individual de muncă.

(4) **Guvernul are calitatea de asigurat pentru următoarele categorii de persoane** neangajate cu domiciliul în Republica Moldova și aflate la evidența instituțiilor abilitate ale Republicii Moldova, specificate la **alin.(9)**, **cu excepția persoanelor obligate prin lege să se asigure în mod individual:**

i) **persoanele cu dizabilități severe, accentuate sau medii;**

j) **pensionari;** m) mame cu patru și mai mulți copii;

(9) **Evidența nominală a categoriilor de persoane asigurate** de către Guvern, indicate la alin.(4), se ține de următoarele instituții abilitate ale Republicii Moldova:

c) Casa Națională de Asigurări Sociale – pentru categoriile indicate la **alin.(4) lit.i, j)** și pentru categoria indicată la alin.(4) lit.l) privind persoanele cu dizabilitate severă cu vârsta de pînă la 18 ani;

[Art.4 modificat prin Legea nr.119 din 16.09.2021, în vigoare 08.10.2021]

[Art.4 completat prin Legea nr.138 din 20.11.2020, în vigoare 01.01.2021]

32. Legea cu privire la mărimea, modul și termenele de achitare a primelor de asigurare obligatorie de asistență medicală nr. 1593- din 26.12.2002 stabilește-

Art.4. – (2) Categoriile de plătitori ai primelor de asigurare obligatorie de asistență medicală în **sumă fixă**, care se asigură în mod individual, se stabilesc **în anexa nr.2.**
 [Art.4 modificat prin Legea nr.118 din 05.07.2018, în vigoare 20.07.2018]

Anexa nr.2 CATEGORIILE DE PLĂTITORI
 ai primelor de asigurare obligatorie de asistență medicală
 în sumă fixă, care se asigură în mod individual

2. Mediatorii, **notarii, avocații, executorii judecătorești**, experții judiciari care activează în cadrul unui birou de expertiză judiciară, interpreții, traducătorii și administratorii autorizați, indiferent de forma juridică de organizare a activității, neangajați, **care au obținut atestat, licență sau autorizație în modul stabilit de lege.**

[Anexa nr.2 completată prin Legea nr.171 din 19.12.2019, în vigoare 01.01.2020]
 [Anexa nr.2 completată prin Legea nr.291 din 29.11.2018, în vigoare 28.01.2019]

Art.23. (3) Persoanele fizice, incluse la începutul anului de gestiune în una dintre categoriile de plătitori **prevăzute în anexa nr.2**, care confirmă achitarea primei de asigurare obligatorie de asistență medicală în sumă fixă pentru anul respectiv **nu vor achita prima de asigurare obligatorie de asistență medicală în** formă de contribuție procentuală din alte drepturi și venituri obținute pentru perioada respectivă.

(4) Persoanele fizice care, **concomitent, fac parte din categoriile de persoane neangajate, asigurate de Guvern, indicate la art.4 alin.(4) lit.i) și j) din Legea** cu privire la asigurarea obligatorie de asistență medicală **și din categoriile de plătitori** ai primelor de asigurare obligatorie de asistență medicală **în sumă fixă**, prevăzute la **pct.1 lit.a), b), d), d¹) și f) din anexa nr.2** la prezenta lege, **nu vor achita prima de asigurare obligatorie de asistență medicală în sumă fixă,...** [Art.23 completat prin Legea nr.257 din 16.12.2020, în vigoare 01.01.2021]

33. Cu referire la normele menționate mai sus, persoana fizică Angela Procopciuc are grad de dezabilitate mediu. **Potrivit art.4 lit.”i” din Legea nr.1585 din 27.02.1998** Guvernul are calitatea de asigurat pentru asemenea categorii de persoane cu domiciliul în Republica Moldova. Cuvîntul **”neangajate”** aici rezultă din înțelesul art.3 din prezenta Lege, care apreciază noțiunea de angajat- **angajat – salariat** încadrat de angajator prin contract individual de muncă, conform **Codului muncii,...**

34.Faptul că Angela Procopciuc este avocat- practică o profesie liberă, nepublică, în lipsa căruia contract individual de muncă potrivit normelor Codului Muncii, deci, dînsa ușor se atribuie la noțiunea de ”neangajat”, adică nu are calitatea de salariat în baza unui contract individual de muncă conform Codului Muncii. Deci, reieșind din cerințele art.4 alin.(4) lit.i) și j) din **Legea nr.1585 din 27.02.1998, Procopciuc Angela este** asigurată de Guvern și nu urmează să achite prime de asigurare, așa cum este stipulat

Anexa nr.2 din Legea nr.1585 din 27.02.1998 prevede că avocații ș.a. este o categorie de persoane care se asigură individual și achită primele de asigurare obligatorie de asistență medicală **în sumă fixă.**

35.Această prevedere se aplică la toți avocații(notarii, executorii, etc...), care plătesc o sumă fixă anuală de contribuții medicale, însă, această prevedere nu

impune să achite primele medicale atunci când avocatul mai este și o persoană cu dezabilități severe, accentuate sau medii sau pensionari sau are la întreținere copii.

36. Respectiv **anexa nr.2 din Legea 1585/27.02.1998 nu exclude dreptul** persoanei cu dezabilități de a fi scutită de la plata primei de asigurare în modul prevăzut de **art.23 al.4** din prezenta lege, dacă nu ar fi și angajați în alte instituții așa cum prevede din **Legea cu privire la avocatură nr.1260 din 19.07.2002**, modificată prin **Legea nr.67 din 22.04.2021** în vigoare din 14.06.2021.

37. Astfel, reieșind din prevederile Legii cu privire la avocatură, anterior avocatul nu putea fi angajat în careva instituție publică sau private, dar din 14.06.2021 avocatul poate să fie angajat al instituțiilor private (cu excepția notarilor și executorilor).

38. Deci, la încheierea unui contract individual de muncă și obținerea calității de angajat (salariat) avocatul nu ar cădea sub incidența **art.4 lit."i"** din **Legea nr.1585 din 27.02.1998**, deoarece aici este necesar să existe calitatea de "neangajat".

39. Însă, atâta timp cât **avocatul nu este angajat și dispune de dezabilități**, dreptul de a nu achita prima de asigurare medicală în formă fixă urmează a fi **garantat și nu sunt alte temeieri legale prin care ar exclude dreptul avocatului cu dezabilități la plata obligatorie, ori, un drept nu poate constitui în același timp și obligație.**

40. CNAM interpretează exhaustiv legea materială și **discriminează** avocații cu dezabilități de celelalte categorii de persoane cu dezabilități, dar care nu sunt avocați, **fapt ce este inadmisibil.**

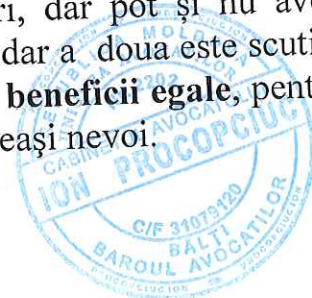
41. La fel, constituie o **discriminare și aplicarea prevederilor art.22 din Legea nr.1593/2002** care stabilesc că

Art.22. – (1) Persoanele fizice incluse la începutul anului de gestiune în una din categoriile de plătitori prevăzute la anexa nr.2 vor achita integral o primă de asigurare obligatorie de asistență medicală în sumă fixă în termen de până la data de 31 martie a anului de gestiune.

(2) Prin legea fondurilor de asigurare obligatorie de asistență medicală se poate stabili o reducere a primei de asigurare obligatorie de asistență medicală în sumă fixă pentru unele categorii de plătitori prevăzute la anexa nr.2 în cazul în care aceștia vor achita prima de asigurare în termenul stabilit la alin.(1).

42. Reclamanta susține că prevederile art.23 alin.(4) în frazele menționate mai sus din Legea cu privire la asigurarea obligatorie de asistență medicală medicală instituie un **tratament discriminatoriu** între persoanele cu dezabilități și sunt avocați, adică au venit, cu persoanele cu același grad de deabilitate și nu lucrează în genere, dar detin cote de teren, adică au venit.

Deci, o persoană cu dezabilități (avocat) și alta persoană cu aceleași dezabilități (detinator de teren) ambele pot avea venituri, dar pot și nu avea venituri, însă, prima este obligată să achite polița medicală, dar a doua este scutită de plata poliței medicale. Invalizii trebuie să se **bucure de beneficii egale**, pentru că detin aceleași probleme de sănătate, aceleași griji și aceleași nevoi.

43.Reclamanta pretinde că **tratamentul diferențiat instituit** prin normele contestate nu poate fi justificat în baza profesiei detinute de o persoană cu dezabilități, ori ambele suferă de o boală de acelaș grad, și sunt necesare bani pentru tratarea bolii din surse materiale de existență pe care le acumulează.

Reclamanta susține că facilitarea unei persoane cu dezabilități, care nu lucrează, dar detine terenuri ce pot aduce venit și o persoană cu dezabilități de acelaș grad, care deși practică o profesie de avocat legal și care poate avea, dar poate să nu avea venituri, urmează să fie **tratate egal în ceea ce privește măsurile asigurării obligatorii de asistență medicală** din contul statului, ori, prevederile legii indicate depășește marja de discreție de care se bucură legislatorul în această materie.

Aceasta **diferență de tratament în domeniul asigurării în medicină** Nu urmăresc un scop legitim și NU respectă o relație rezonabilă de proporționalitate între mijloacele utilizate și scopul urmărit. Norma legală invocată NU respectă aceste exigențe.

Prin prisma **art.47 și 51 din Constituție**, în cazul dat Nu se garantează persoanelor cu dezabilități protecție **specială EGALĂ**, și, respectiv, ori statul se obligă să ofere **ocrotire tuturor** invalizilor, nu numai cei care nu lucrează, nu activează, nu au alte surse de venituri.

44.În cazul dat nu numai persoana cu dezabilități este discriminată, dar și familia sa - copii aflată la întreținere, educație și creștere, ori, obligarea achitarea primei medicale este o sumă bănească din bugetul familiei (venitului pe care îl dispune familia), astfel, nu asigură o bunăstare a copiilor și familiei sale, suportând dese ori lipsuri, din cauza că părintele trebuie să achite o sumă de peste 5000 lei la stat, dar nu să le folosească pentru tratarea bolii (dezabilitatii), copii săi, familia sa, aici, nu se garantează protecția drepturilor familiei, copiilor în Republica Moldova, cauză care suscită un interes public deosebit.

Reclamanta pretinde că prevederile contestate instituie un **tratament discriminatoriu între persoane cu acelaș grad de dezabilitate**, care au profesie (activează oficial, achită impozite,)și persoane cu acelaș grad de dezabilitate (detinătoare de terenuri sau fondatori ai întreprinderilor individuale), care activează neoficial și nu achită impozite.

45.Unele prevederi din Legea contestată a constituit obiect al controlului de constituționalitate – Hotărîrea nr.3 din 18.01.2019, Decizia nr.27 din 12.03.2020, Decia nr.45 din 22.05.2017, Decizia nr.102 din 06.08.2018 – însă, nu în partea normei și frazelor invocate, și în partea altor norme din Constituție.

Astfel, prin Decizia Curții **Constituționale nr.45 din 22.05.2017** a fost declarată **inadmisibilă** sesizarea de neconstituționalitate a textului ” *cu excepția persoanelor obligate prin lege să se asigure în mod invidual*” din **al.4 art.4 din Legea nr.1585 din 27.02.1998** cu privire la asigurarea obligatorie de asistență medicală, ridicată de avocatul Aureliu Scorțescu, dosarul nr.2-3073/15 judecătoria Chișinău sediul Centru.

De menționat că în partea motivatoare a deciziei Curtea apreciază că reclamantul nu a invocat în ce constă tratamentul diferențiat al textului legii în

contradictoriu cu art.16 din Constituție, că acest text al legii nu denotă despre încălcarea **art.36 din Constituție** (Dreptul la ocrotirea sănătății), sau **art.54 Constituție** (Restrângerea exercițiului unor drepturi sau al unor libertăți), care nu este aplicabil cazului dat.

46. Astfel, sesizarea reclamantei Angela Procopciuc respectă, în continuare, condițiile de admisibilitate stabilite în jurisprudența Curții Constituționale, în special pe cele referitoare la obiectul controlului de constituționalitate.

Sesizarea înaintată de A.Procopciuc, în cazul modificării normei, duce la soluționarea problemei de drept care face obiectul controlului de constituționalitate, singura condiție pe care o verifică instanța constituțională este cea privind aplicabilitatea normei contestate în litigiul din fața instanței *a quo* (a se vedea, în acest sens, HCC nr.25 din 11 noiembrie 2018, §34-36)- este **RESPECTATĂ**.

Articolul 16 din Constituție stabilește principiul potrivit căruia orice persoană se bucură de **un tratament egal în fața legii și a autorităților publice**, oferindu-i acesteia o **protecție efectivă împotriva discriminărilor pe criteriile menționate de alineatul (2)**, care nu are o existență de sine stătătoare, ci vine să completeze celelalte dispoziții ale Constituției.

În cazul pretins de A.Procopciuc există un **tratament diferențiat între persoane cu dezabilități pe motive de profesie, fiind diferențiate la capitolul asigurării medicale din contul statutului**, caracterul justificat al acestor tratamente diferențiate.

Deși Constituția nu garantează în mod expres un **drept de asigurare obligatorie de asistență medicală** din contul statului în cazul în care persoana cu dezabilități, din moment ce legislativul a hotărât să **acorde un asemenea drept**, iar acesta intră, în virtutea caracterului său social, în câmpul de aplicare al articolului 47 din Constituție, trebuie să se **asigure beneficiul egal al exercițiului acestuia tuturor persoanelor cu dezabilități, fără deosebire de profesie, sau venit periodic**.

47.Înțelegem că nu orice tratament diferențiat presupune o încălcare a articolului 16 din Constituție. Un tratament diferențiat este discriminatoriu doar în cazul în care acesta nu are o **justificare obiectivă și rezonabilă**.

În cazul dat **tratamentul diferențiat al reclamantei A.Procopciuc pe motive** că are grad de dezabilitate, dar este avocat(*statul presupune că are venit suficient de a-și întreține singură familia- copii*), în raport cu altă persoană cu dezabilități, care pur și simplu nu declară veniturile(*statul prezumă că nu are venituri*), nu urmărește realizarea unui **scop legitim**, nu respectă o relație rezonabilă de proporționalitate între mijloacele utilizate și scopul urmărit, acesta este nejustificat.

Ba din contra, statul stimulează persoana cu dezabilități (mediu) să nu munciască, să ascundă veniturile, și încă o **asigură medical, adică îi acordă privilegiul să nu achite polita medicală**.

48.**Art.4 alin.(4) lit.i)** din Legea cu privire la asigurarea obligatorie de asistență medicală stabilește că **Gvernul are calitatea de asigurat pentru**

persoanele cu dezabilități, care nu sunt angajate în câmpul muncii și care își au domiciliul în Republica Moldova.

Potrivit normei menționate, pentru a beneficia de dreptul de asigurare obligatorie de asistență medicală din contul statului, persoana trebuie să întrunească următoarele condiții: (i) să nu fie încadrată în câmpul muncii; (ii) să aibă domiciliul în Republica Moldova; (iii) să aibă grad de dezabilitate.

49. În timp ce această normă respectă exigențele impuse de principiul egalității, reprezentând criterii neutre, însă, art.23 al.4 (in parte) din aceeași Lege contestate de reclamanta trezește dubii de constituționalitate și pretinde o analiză sub aspectul nediscriminării, prin impunerea unei condiții- să detină cotă de teren sau să nu lucreze.

Se pretinde că în cazul dat tratamentul diferențiat pe criterii de profesie NU respectă exigențele **articolului 14 din Convenție**, atunci când acesta nu asigură egalitatea dintre persoane cu dezabilități de diferite profesii sau lipsa de profesie. Astfel, stabilirea unor nevoi diferite pentru invalizi, anumite diferențieri aplicabile în cazul lor cu condiția ca acestea să urmărească protecția sănătății, bunăstării, **traei decent-** ceea ce este lipsă în cazul lui A.Procopciuc.

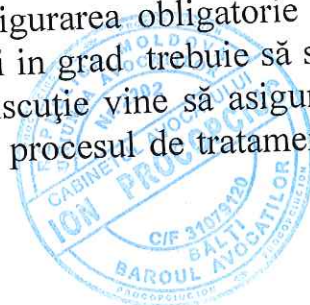
Reclamanta pretinde că Scopurile în discuție nu se regăsesc în cazul normelor contestate, pentru că dreptul la asigurarea obligatorie de asistență medicală urmărește garantarea **protecției sănătății invalizilor**, indiferent de profesia pe care o practică și bunăstarea pe care o capătă pe contul muncii sale.

50. La prima vedere **Art.4 alin.(4) lit.i)** din Legea cu privire la asigurarea obligatorie de asistență medicală le garantează invalizilor dreptul la asigurarea obligatorie a asistenței medicale. La o analiză atentă a reglementării în discuție, se constată că aceasta nu-i oferă protecție invalidului în art.23, cind se impugn obligații de plată pentru unele condiții (să nu munciasca, să detină teren), deci, norma din urmă nu oferă protecție raporturilor caracteristice dintre invalizi pentru că această măsură să opereze si in în perioada tratamentului bolii din contul său sau a statului.

Art.23 al.4 in partea frazelor contestate nu urmărește să protejeze invalizii din perspectiva traiului decent, fiind esențială. Astfel, nu este nejustificat tratamentul diferențiat existent între invalizii cu acelaș grad de dezabilitate, care se diferă doar după profesie, ori, îngrijirea în materie de acordare a dreptului de asigurare obligatorie de asistență medicală trebuie să fie egal.

51. Reclamanta pretinde că de beneficiul acestui drept trebuie să se **bucure în mod egal** toti invalizii și mai mult, indiferent dacă are sau nu profesie, are sau nu terenuri de pământ, lucrează sau nu lucrează, pentru că acestia se află în situații egale în situația de tratament medical a bolii de care suferă. **Tratamentul diferențiat identificat la etapa controlului admisibilității sesizării față de invalizi este întemeiat și urmează a fi admis.**

Prin acceptarea posibilității de a acorda dreptul la asigurarea obligatorie a asistenței medicale în condiții egale în cazul invalizilor egali in grad, trebuie să se pornească de la premisa potrivit căreia reglementarea în discuție vine să asigure asistența medicală respectivă pentru invalizii, contribuie la procesul de tratament

medical din contul său propriu, și incurajarea invalizilor care nu fac nimic să se trateze, doar din sursele de stat, pentru a-si atinge acelaș scop- trai decent.

52. Normele în discuție nu oferă un răspuns pentru asemenea cazuri și permit acordarea acestui beneficiu fără ca persoana să contribuie în mod efectiv la tratamentul bolii, nefiind realizat, astfel, **scopul legitim al legii**. În acest caz, invalizii care nu activează, nu detine profesie, ar obține un beneficiu nemeritat, iar scopul normei nu ar fi îndeplinit. Din aceste motive, legislatorul are toate premisele să efectueze modificările de rigoare.

Soluția menționată *supra* nu aduce atingere obligativității respectării de către posibili beneficiari a celorlalte condiții specificate în articolul 4 alin.(4) din Legea cu privire la asigurarea obligatorie de asistență medicală

53. Astfel, persoanele care fac parte concomitent din categoria persoanelor neangajate asigurate de Guvern, persoane cu dizabilități (art. 4, alin.(4), lit.i) și pensionari (art. 4, alin.(4), lit.j) din Legea nr.1585 din 27.02.1998), și categoria de persoane obligate prin Lege să se asigure în mod individual dar care sunt proprietarii de terenuri cu destinație agricolă (lit.a) pct.1 din anexa nr.2), fondatorii de întreprinderi individuale (lit.b) pct.1 din anexa nr.2), titularii de patentă de întreprinzător (lit.d) pct.1 din anexa nr.2),, persoanele fizice care desfășoară activități independente în domeniul comerțului cu amănuntul (lit.d') pct.1 din anexa nr.2),, persoanele fizice care desfășoară activități în domeniul achizițiilor de produse din fitotehnie (lit.f) pct.1 din anexa nr.2),, sunt tratate în mod diferențiat de persoanele cu grad de dezabilitate, care la fel fac parte concomitent din categoria persoanelor asigurate de Guvern specificate la art. 4 alin.(4) lit.i) din **Legea nr. 1585 din 27.02.1998** și din categoria de plătitori care se asigură în mod individual, specificate la pct.2. din anexa nr.2 al Legii nr. **1593 din 26.12.2002**.

54. Tratamentul diferențiat și discriminator aplicat prin art. 23 alin.(4) al Legii 1593 din 26.12.2002, constă în faptul că unele categorii de persoane indicate la art.4) alin.(4) din Legea nr. 1585 din 27.02.1998, dar care se regăsesc și în anexa nr. 2 al Legii nr. 1893 din 26.12.2002, nu sunt obligate să achite prima de asigurate medicală, iar celelalte categorii de persoane necătând la faptul că fac parte concomitant din categoria de persoane ce sunt asigurate de Guvern și categoria de personae ce se asigură în mod individual, sunt catalogate diferențiat și sunt obligate să achite prima de asigurare obligatorie de asistență medicală.

55. Or **art.16 al Constituției** garantează principiul potrivit căruia orice persoană se bucură de **un tratament egal în fața legii și a autorităților publice**, oferindu-i acesteia o **protecție efectivă împotriva discriminărilor pe criteriile menționate de alineatul (2)**, care nu are o existență de sine stătătoare, ci vine să completeze celelalte dispoziții ale Constituției.

56. La fel prevederile art.23 alin.(4) în frazele menționate mai sus din Legea cu privire la asigurarea obligatorie de asistență medicală, instituie un **tratament discriminatoriu** între persoanele cu grad de dezabilitate și sunt avocați, adică au venit, cu persoanele cu acelaș grad de dezabilitate și nu lucrează în genere.

57. Deci, și un invalid avocat și un invalid somer (care nu activează) -ambii pot avea venituri, dar pot și duce lipsă de careva venituri, ultima detinind terenuri agricole în proprietate sau GT, dar avocatul invalid este obligat să achite polița medicală, dar invalidul neavocat (fără profesie) este scutit de plata poliței medicale. În raportul statutului de dezabilitate, atunci când se pune problema tratării bolii – dezabilitatii pe care o detin, persoanele trebuie să se **bucure de beneficii egale**, pentru că împart aceleași griji de recuperare a sănătății.

Pîrîta pretinde că **tratamentul diferențiat instituit** prin normele contestate nu poate fi justificat în baza profesiei detinute, ori ambii au dificultăți de sănătate, necesitînd surse materiale de existență pe care le acumulează.

58. Facilitarea unei persoane cu dezabilități, care nu lucrează și unei persoane cu dezabilități (avocat), care lucrează, deși practică o profesie de avocat, care poate avea, dar poate să nu aibă venituri, urmează să fie **tratate egal în ceea ce privește măsurile asigurării obligatorii de asistență medicală** din contul statului, ori, prevederile legii indicate depășește marja de discreție de care se bucură legislatorul în această materie.

59. Aceasta **diferență de tratament în domeniul asigurării în medicină** Nu urmăresc un scop legitim și **NU respectă o relație rezonabilă de proporționalitate** între mijloacele utilizate și scopul urmărit. Norma **legală invocată NU respectă aceste exigențe**.

Prin prisma art.49, 50, 51 din Constituție, în cazul dat Nu se garantează invalizilor și familiei o protecție specială EGALĂ, ori statul se obligă să ofere ocrotire familiei, persoanelor cu dezabilități.

60. În cazul dat nu numai suferă nu numai invalidul- avocat, dar și copii săi față de copii celuilalt invalid, care nu are profesie, ori, obligarea achitării primei de asigurare medicală, este o sumă bănească din bugetul familiei (venitului pe care îl dispune familia), astfel, nu asigură o bunăstare a copiilor și familiei sale, suportînd dese ori lipsuri, din cauza că trebuie să achite o sumă de peste 4500 lei la stat, dar nu să le folosească pentru copii săi, aici, nu se garantează protecția drepturilor copiilor din Republica Moldova, cauză care suscită un interes public deosebit.

61. Normele contestate instituie o discriminare bazată pe averea (veniturile) obținute de subiecții de drept precum și discriminarea bazată pe originea socială a subiecților de drept, care practică activitatea de avocat, la obținerea poliței medicale de asigurare obligatorie de asistență medicală pe termen nelimitat în cazul cînd sînt neangajați (riscul social asigurat), contrar Art.16, 48, 49, 51 și 54 din Constituție.

C. Obiectul sesizării³

1. Prezenta sesizare are drept obiect de examinare sintagma
 - "cu excepția persoanelor obligate prin lege să se asigure în mod individual"
 din textul Art. 4 alin(4) din Legea nr. 1585- XIII din 27 februarie 1998 cu
 privire la asigurarea obligatorie de asistență medicală
 --"concomitent", "alin.(4) lit.i și j", "lit.i și j", "pct.1 lit.a), b), d), d') și
f) din" din textul Art.23 alin.(4) din Legea nr.1593 din 26.12.2002 cu privire
 la mărimea, modul și termenile de achitare a primelor de asigurare obligatorie
 de asistență medicală.

2. Prevederile normative supuse controlului de neconstituționalitate:

I. Legea nr.1585-XIII din 27 februarie 1998 cu privire la asigurarea
 obligatorie de asistență medicală (M.O., 1998, nr.38-39, art.280)
 Articolul 4. Subiecții asigurării [...]

(4) Guvernul are calitatea de asigurat pentru următoarele categorii de
 persoane neangajate cu domiciliul în Republica Moldova și aflate la evidența
 instituțiilor abilitate ale Republicii Moldova, specificate la alin.(9), cu excepția
 persoanelor obligate prin lege să se asigure în mod individual: [...]

II. Legea nr.1593 din 26.12.2002 cu privire la mărimea, modul și
 termenile de achitare a primelor de asigurare obligatorie de asistență
 medicală.

Art.23 Legea cu privire la mărimea, modul și termenile de achitare a
 primelor de asigurare obligatorie de asistență medicală nr. 1593- din 26.12.2002

(4) Persoanele fizice care, concomitent, fac parte din categoriile de persoane
 neangajate, asigurate de Guvern, indicate la art.4 alin.(4) lit.i și j) din Legea
 cu privire la asigurarea obligatorie de asistență medicală și din categoriile de
 plătitori ai primelor de asigurare obligatorie de asistență medicală în sumă fixă,
 prevăzute la pct.1 lit.a), b), d), d') și f) din anexa nr.2 la prezenta lege, nu vor
 achita prima de asigurare obligatorie de asistență medicală în sumă fixă,...

[Art.23 completat prin Legea nr.257 din 16.12.2020, în vigoare 01.01.2021]

în partea cuvintelor "concomitent", "alin.(4) lit.i și j", alicabile speței
 contravind prevederilor Articolul 14 CEDO privind Interzicerea discriminării ,
 dar și prevederilor constituționale relevante – articolul 16 Constituției Republicii
 Moldova, care garantează tuturor drepturi și libertăți egale, fără deosebire de rasă,
 naționalitate, origine etnică, limbă, religie, sex, opinie, apartenență politică, avere
 sau de origine socială și art.47-48 din Constituție, ce prevede, de asemenea,
 protecția de către stat a familiei, care se întemeiază pe octotirea familiei din partea
 statului și a societății și a persoanelor cu dezabilități.

D. Argumentarea incidentei unui drept sau a mai multor drepturi din
 Constituție⁴

Prevederile relevante ale Constituției sunt următoarele:

1. **Articolul 4 Drepturile și libertățile omului**
 (1) Dispozițiile constituționale privind drepturile și libertățile omului se interpretează și se aplică în concordanță cu Declarația Universală a Drepturilor Omului, cu pactele și cu celelalte tratate la care Republica Moldova este parte.
 (2) Dacă există neconcordanțe între pactele și tratatele privitoare la drepturile fundamentale ale omului la care Republica Moldova este parte și legile ei interne, prioritate au reglementările internaționale.

2. **Articolul 7 Constituția, Lege Supremă**
Constituția Republicii Moldova este Legea ei Supremă. Nici o lege și nici un alt act juridic care contravine prevederilor Constituției nu are putere juridică.

3. **Articolul 16 Egalitatea**
 (1) Respectarea și ocrotirea persoanei constituie o îndatorire primordială a statului.
 (2) Toți cetățenii Republicii Moldova **sunt egali în fața legii și a autorităților publice, fără deosebire de rasă, naționalitate, origine etnică, limbă, religie, sex, opinie, apartenență politică, avere sau de origine socială.**

4. **Articolul 47 Dreptul la asistență și protecție socială**
 (1) **Statul este obligat să ia măsuri pentru ca orice om să aibă un nivel de trai decent, care să-i asigure sănătatea și bunăstarea, lui și familiei lui, cuprinzând hrana, îmbrăcăminte, locuința, îngrijirea medicală, precum și serviciile sociale necesare.**

5. **Articolul 48 Familia**
 (1) **Familia constituie elementul natural și fundamental al societății și are dreptul la ocrotire din partea societății și a statului.**

6. **Articolul 51**
Protecția persoanelor cu dizabilități
 (1) Persoanele cu **dizabilități beneficiază de o protecție specială** din partea întregii societăți. Statul asigură pentru ele **condiții normale de tratament**, de readaptare, de învățămînt, de instruire și de integrare socială.
 (2) Nimeni nu poate fi supus nici unui tratament medical forțat, decît în cazurile prevăzute de lege.
[Art.51 modificat prin Legea nr.255 din 22.11.2018, în vigoare 14.01.2019]

7. **Legea nr.1585-XIII din 27 februarie 1998** cu privire la asigurarea obligatorie de asistență medicală (M.O., 1998, nr.38-39, art.280)

8. Regulamentul cu privire la acordarea/suspendarea statutului de persoană asigurată în sistemul asigurării obligatorii de asistență medicală, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr.1246 din 19 decembrie 2018,:

Statutul de persoană asigurată în sistemul AOAM este o calitate atribuită persoanei fizice prin încadrarea în una dintre categoriile de persoane asigurate:
(...)

2) **persoane asigurate de Guvern** – persoane fizice **neangajate**, încadrate în una dintre categoriile indicate la **art.4 alin.(4) din Legea nr.1585/1998** cu privire la asigurarea obligatorie de asistență medicală, pentru care Guvernul are calitatea de asigurat și primele de AOAM pentru aceste categorii sunt achitate din bugetul de stat (**cu excepția persoanelor obligate prin lege să se asigure în mod individual**);

Statutul de persoană asigurată(...)

2) pentru persoanele asigurate de Guvern: (...)

f) persoane cu grad de dezabilitate

9. Legea nr.1593- din 26.12.2002 cu privire la mărimea, modul și termenele de achitare a primelor de asigurare obligatorie de asistență medicală, stabilește-

Art.4. (2) Categoriile de plătitori ai primelor de asigurare obligatorie de asistență medicală în **sumă fixă**, care se asigură în mod individual, se stabilesc în anexa nr.2. CATEGORIILE DE PLĂTITORI ai primelor de asigurare obligatorie de asistență medicală în sumă fixă, care se asigură în mod individual

2. Mediatorii, notarii, **avocații**, executorii judecătorești, experții judiciari care activează în cadrul unui birou de expertiză judiciară, interpreții, traducătorii și administratorii autorizați, indiferent de forma juridică de organizare a activității, neangajați, care au obținut atestat, licență sau autorizație în modul stabilit de lege.

Art.23. (...)

(4) Persoanele fizice care, **concomitent**, fac parte din **categoriile de persoane neangajate, asigurate de Guvern, indicate la art.4 alin.(4) lit.i) și j) din Legea** cu privire la asigurarea obligatorie de asistență medicală **și din categoriile de plătitori** ai primelor de asigurare obligatorie de asistență medicală **în sumă fixă**, prevăzute la **pct.1 lit.a), b), d), d¹) și f) din anexa nr.2** la prezenta lege, **nu vor achita prima de asigurare obligatorie** de asistență medicală în sumă fixă, de asemenea nu vor achita prima de asigurare obligatorie de asistență medicală în formă de contribuție procentuală din alte drepturi și venituri obținute pentru perioada respectivă.

E. Argumentarea pretensei încălcări a unuia sau a mai multor drepturi garantate de Constituție⁵

1. Avînd în vedere că în jurespundența sa Curtea Constituțională a reținut că excepția de neconstituționalitate trebuie să cuprindă trei elemente obligatorii: textul contestat din punctul de vedere al constituționalității (prevederea legală), textul de referință pretins a fi încălcat (prevederea constituțională) și motivarea de către autorul excepției a relației de contrarietate dintre cele două texte, adică motivarea neconstituționalității textului criticat.

Sesizarea înaintată în cazul modificării normei, duce la soluționarea problemei de drept care face obiectul controlului de constituționalitate, singura condiție pe care o verifică instanța constituțională este cea privind aplicabilitatea normei contestate în litigiul din fața instanței *a quo* (a se vedea, în acest sens, HCC nr.25 din 11 noiembrie 2018, §34-36)- este RESPECTATĂ.

Conducîndu-ne de jurisprudența Curții Constituționale a Republicii Moldova care a statuat constant că orice diferență de tratament nu implică în mod automat o încălcare a **art.16 din Constituție**, pentru stabilirea ei trebuie să se constate faptul că persoanele aflate în situații similare sau comparabile beneficiază de tratament preferențial și că această distincție este discriminatorie (*ne conducem de Hotărîrea nr.3 din 18.01.2019 privind controlul constituționalității unor prevederi din Legea nr..1585 din 27.02.1998*). Încălcarea prin cumul a Articolelor 16, 48, 49,51 din Constituție față de invalizii, care practică avocatura, la fel ca și invalizii-neangajați, dar care au nevoie în egală măsură de tratament de recuperare a sănătății, dar la întreținere și educație copii.

2. **Articolul 54 alin.2 din Constituția Republicii Moldova** prevede că drepturile și libertățile fundamentale ale omului pot fi supuse limitărilor și constrîngerile decît dacă sînt prevăzute de lege, care corespund normelor unanim recunoscute ale dreptului internațional și sînt necesare în interesele securității naționale, integrității teritoriale, bunăstării economice a țării, ordinii publice, în scopul prevenirii tulburărilor în masă și infracțiunilor, protejării drepturilor, libertăților și demnității altor persoane, împiedicării divulgării informațiilor confidentiale sau garantării autorității și imparțialității justiției.

De asemenea, restrîngerea trebuie să fie proporțională cu situația care a determinat-o și nu poate atinge existența dreptului sau a libertății.Urmînd logica prevederilor constituționale enunțate mai sus, un tratament diferențiat este discriminatoriu dacă nu se bazează pe o justificare obiectivă și rezonabilă, adică, dacă nu urmărește un scop legitim sau dacă nu există un raport rezonabil de proporționalitate între mijloacele folosite și scopul urmărit.

Statul dispune de o anumită marjă de apreciere pentru a justifica un tratament diferit aplicat persoanelor aflate în situații analoge. Însă, domeniul de aplicare al marjei de apreciere variază în funcție de circumstanțe și de context.

F. CERINȚELE AUTORULUI SESIZĂRII

3. Situația reglementată de normele contestate cade sub incidența **Articolelor 48, 49 și 51, prin urmare, a Articolului 16 din Constituție**. După cum a explicat în hotărârile sale anterioare Curtea Constituțională, Art.16 din Constituție intră în acțiune atunci când situația la care se referă dezavantajul implică una din condițiile de exercitare a unui drept garantat, sau dacă măsurile criticate vizează exercitarea unui drept garantat.

Pentru ca Art.16 să fie operabil, este suficient ca situația reglementată de normele contestate să intre în domeniul de aplicare al uneia sau mai multor dispoziții ale Constituției, care garantează drepturi fundamentale. Respectiv, Articolele 48,49,51 din Constituție deși nu prevăd expres dreptul la asigurarea medicală nelimitată din bugetul de stat, ele prevăd protecția de către stat a persoanelor cu dezabilități, pensionarilor și familiei.

Îngrijirea invalizilor, pensionarilor, dar și copiilor este un drept și o îndatorire ce le revine părinților atât celor angajați cât și celor neangajați, în sarcină egală și Statul facilitează atât formarea familiei cât și îndeplinirea obligațiilor ce le revin.

Facilitând îndeplinirea unor drepturi și obligații prin oferirea asistenței medicale nelimitate din contul bugetului de stat când aceste persoane sunt neangajate, Statul favorizează viața de familie unora față de alții, și are în mod cert un impact asupra organizării acesteia. Oferirea poliției medicale de asigurare obligatorie de asistență medicală pe termen nelimitat invalizilor neangajați cade în domeniul de aplicare al Articolelor 48, 49,51 din Constituție.

Art.16 combinat cu Articolele 48,49,51 din Constituție este aplicabil și atunci când Statul decide să instituie un sistem de facilități în domeniul de asigurare obligatorie de asistență medicală, trebuie să facă acest lucru într-un mod compatibil.

Reieșind din prevederile normative supuse controlului constituționalității prin prezenta sesizare, în comparație cu invalizii neangajați, invalizii angajați -dar care practică activitate de avocat, nu beneficiază de poliță medicală din contul bugetului de stat.

4. Diviziunea tradițională a invalizilor neangajați și invalizilor avocați, fondată pe venituri obținute și origine în societate, nu poate fi folosită pentru a justifica negarea avocaților invalizi a dreptului la asigurare medicală din contul bugetului de stat când își exercită obligațiile de îngrijire și educare a copiilor, sănătății sale, în timp ce Statul le oferă invalizilor neangajați acest drept.

O astfel de excludere generală și automată, față de un grup de persoane, fiind fondată pe venituri și poziție socială, depășește domeniul de aplicare a unei marje acceptabile de apreciere a Statului, oricât de largă ar fi, și considerăm că este incompatibilă cu Art.16 din Constituție combinat cu Art.48,49,51 din Constituție.

5. **Articolul 51 din Constituția RMoldova (Protecția persoanelor cu dizabilități)** urmează să asigure persoanelor cu **dizabilități de o protecție specială** din partea întregii societăți, Statul fiind obligat să asigure pentru ele **condiții normale de tratament**, de readaptare, de învățămînt, de instruire și de integrare socială. Aceste asigurări impun statului tratarea echilibrată și în cazul asigurării cu polița medicală de asigurare obligatorie din contul Guvernului (statului).

6. **Solicitarea Curții Constituționale de recunoaștere a neconstituționalității normelor-**

Art.23 ali.(4) din Legea nr.1593 din 26.12.2002 cu privire la mărimea, modul și termenile de achitare a primelor de asigurare obligatorie de asistență medicală.

(4) Persoanele fizice care, **concomitent**, fac parte din categoriile de persoane neangajate, asigurate de Guvern, indicate la art.4 alin.(4) lit.i) și j) din Legea cu privire la asigurarea obligatorie de asistență medicală și din categoriile de plătitori ai primelor de asigurare obligatorie de asistență medicală în sumă fixă, prevăzute la pct.1 lit.a), b), d), d¹) și f) din anexa nr.2 la prezenta lege, **nu vor achita prima de asigurare obligatorie de asistență medicală în sumă fixă,...**

[Art.23 completat prin Legea nr.257 din 16.12.2020, în vigoare 01.01.2021]

în partea cuvintelor

- "**concomitent**", și "**alin.(4) lit.i) și j)**"

Art.4 alin(4) din Legea nr.1585- XIII din 27 februarie 1998 cu privire la asigurarea obligatorie de asistență medicală

Sintagmele-

--"**cu excepția persoanelor obligate prin lege să se asigure în mod individual**"

- "**lit.i) și j)**",

- "**pct.1 lit.a), b), d), d¹) și f) din**"

DATE SUPLIMENTARE REFERITOARE LA OBIECTUL SESIZĂRII
LEGISLAȚIA NAȚIONALĂ RELEVANTĂ

1. **CONSTITUȚIA Republicii Moldova adoptată la 29.07.1994** (Monitorul Oficial nr. 1 din 12.08.1994)

Articolul 4

Drepturile și libertățile omului

(1) Dispozițiile constituționale privind drepturile și libertățile omului se interpretează și se aplică în concordanță cu Declarația Universală a Drepturilor Omului, cu pactele și cu celelalte tratate la care Republica Moldova este parte.

(2) Dacă există neconcordanțe între pactele și tratatele privitoare la drepturile fundamentale ale omului la care Republica Moldova este parte și legile ei interne, prioritate au reglementările internaționale.

Articolul 7

Constituția, Lege Supremă

Constituția Republicii Moldova este Legea ei Supremă. Nici o lege și nici un alt act juridic care contravine prevederilor Constituției nu are putere juridică.

Articolul 8

Respectarea dreptului internațional și a tratatelor internaționale

(1) *Republica Moldova se obligă să respecte Carta Organizației Națiunilor Unite și tratatele la care este parte, să-și bazeze relațiile cu alte state pe principiile și normele unanim recunoscute ale dreptului internațional.*

(2) Intrarea în vigoare a unui tratat internațional conținând dispoziții contrare Constituției va trebui precedată de o revizuire a acesteia.

Articolul 16

Egalitatea

“(1) Respectarea și ocrotirea persoanei constituie o îndatorire primordială a statului.

(2) Toți cetățenii Republicii Moldova sînt egali în fața legii și a autorităților publice, fără deosebire de rasă, naționalitate, origine etnică, limbă, religie, sex, opinie, apartenență politică, avere sau de origine socială.”

Articolul 48

Familia

“(1) Familia constituie elementul natural și fundamental al societății și are dreptul la ocrotire din partea societății și a statului.

(2) Familia se întemeiază pe căsătoria liber consimțită între bărbat și femeie, pe egalitatea lor în drepturi și pe dreptul și îndatorirea părinților de a asigura creșterea, educația și instruirea copiilor. [...]”

Articolul 49

Protecția familiei și a copiilor orfani

“(1) Statul facilitează, prin măsuri economice și prin alte măsuri, formarea familiei și îndeplinirea obligațiilor ce îi revin.

(2) Statul ocrotește maternitatea, copiii și tinerii, stimulând dezvoltarea instituțiilor necesare. [...]”

Articolul 51

Protecția persoanelor cu dizabilități

(1) Persoanele cu **dizabilități beneficiază de o protecție specială** din partea întregii societăți. Statul asigură pentru ele **condiții normale de tratament**, de readaptare, de învățământ, de instruire și de integrare socială.

Articolul 54

Restrângerea exercițiului unor drepturi sau al unor libertăți

“(1) În Republica Moldova nu pot fi adoptate legi care ar suprima sau ar diminua drepturile și libertățile fundamentale ale omului și cetățeanului.

(2) Exercițiul drepturilor și libertăților nu poate fi supus altor restrângeri decât celor prevăzute de lege, care corespund normelor unanim recunoscute ale dreptului internațional și sînt necesare în interesele securității naționale, integrității teritoriale, bunăstării economice a țării, ordinii publice, în scopul prevenirii tulburărilor în masă și infracțiunilor, protejării drepturilor, libertăților și demnității altor persoane, împiedicării divulgării informațiilor confidențiale sau garantării autorității și imparțialității justiției. [...]

(4) Restrângerea trebuie să fie proporțională cu situația care a determinat-o și nu poate atinge existența dreptului sau a libertății.”

LEGEA nr.1585-XIII din 27 februarie 1998 cu privire la asigurarea obligatorie de asistență medicală (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 1998, nr.38-39, art.280)

Articolul 1. Noțiunea de asigurare obligatorie de asistență medicală

(1) Asigurarea obligatorie de asistență medicală reprezintă un sistem autonom garantat de stat de protecție financiară a populației în domeniul ocrotirii sănătății prin constituirea, pe principii de solidaritate, din contul primelor de asigurare, a unor fonduri bănești destinate pentru acoperirea cheltuielilor de tratare a stărilor condiționate de survenirea evenimentelor asigurate (maladie sau afecțiune). Sistemul asigurării obligatorii de asistență medicală oferă cetățenilor Republicii Moldova posibilități egale în obținerea asistenței medicale oportune și calitative.

Articolul 3. Obiectul asigurării

Obiect al asigurării obligatorii de asistență medicală este riscul asigurat, legat de cheltuielile pentru acordarea volumului necesar de asistență medicală și farmaceutică, prevăzută în Programul unic.

Articolul 4. Subiecții asigurării

(4) Guvernul are calitatea de asigurat pentru următoarele categorii de persoane neangajate cu domiciliul în Republica Moldova și aflate la evidența instituțiilor abilitate ale Republicii Moldova, specificate la alin.(9), cu excepția persoanelor obligate prin lege să se asigure în mod individual: |...|

m) părintele, inclusiv adoptiv, care exercită în mod efectiv creșterea și educarea a patru și mai mulți copii, pentru perioada în care cel puțin un copil are vârsta de până la 18 ani;

(5) Calitatea de asigurat și de plătitor al primelor de asigurare obligatorie de asistență medicală pentru persoanele neangajate, care nu sînt indicate la alin.(4), o au ele înseși.

Articolul 5. Principiile de organizare a asigurării obligatorii de asistență medicală

(1) Sistemul asigurării obligatorii de asistență medicală se organizează și funcționează avînd la bază următoarele principii:

a) *principiul unicității*, potrivit căruia statul organizează și garantează sistemul asigurării obligatorii de asistență medicală bazat pe aceleași norme de drept;

b) *principiul egalității*, potrivit căruia tuturor participanților la sistemul de asigurare obligatorie de asistență medicală (plătitori de prime de asigurare obligatorie de asistență medicală, prestatori de servicii medicale și beneficiari de asistență medicală) li se asigură un tratament nediscriminatoriu în ceea ce privește drepturile și obligațiile prevăzute de lege;

c) *principiul solidarității*, potrivit căruia plătitorii primelor de asigurare obligatorie de asistență medicală achită contribuțiile respective în funcție de venit, iar persoanele asigurate beneficiază de asistență medicală în funcție de necesități;

e) *principiul contributivității*, potrivit căruia fondurile de asigurări medicale se constituie pe baza primelor de asigurare achitate de către plătitorii stabiliți de legislație;

f) *principiul repartiției*, potrivit căruia fondurile de asigurări obligatorii de asistență medicală realizate se redistribuie pentru plata obligațiilor ce revin sistemului asigurării obligatorii de asistență medicală, conform legii;

g) *principiul autonomiei*, potrivit căruia sistemul asigurării obligatorii de asistență medicală se administrează de sine stătător, în baza legii, iar prestatorii de servicii medicale care acordă asistență medicală în sistemul respectiv activează pe principii de autofinanțare și nonprofit. |...|

(3) Asigurarea obligatorie de asistență medicală a persoanelor neangajate enumerate la art.4 alin.(4) se realizează din contul bugetului de stat.

LEGEA nr.121 din 25 mai 2012 cu privire la asigurarea egalității (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2012, nr.129-131, art.618)

Articolul 1

Scopul legii și domeniul de aplicare

“(1) Scopul prezentei legi este prevenirea și combaterea discriminării, precum și asigurarea egalității tuturor persoanelor aflate pe teritoriul Republicii Moldova în sferile politică, economică, socială, culturală și alte sfere ale vieții, fără deosebire de rasă, culoare, naționalitate, origine etnică, limbă, religie sau convingeri, sex, vîrstă, dizabilitate, opinie, apartenență politică sau orice alt criteriu similar.[...]”

Articolul 2

Noțiuni generale

În sensul prezentei legi, termenii de mai jos au următoarele semnificații:

discriminare – orice deosebire, excludere, restricție ori preferință în drepturi și libertăți a persoanei sau a unui grup de persoane, precum și susținerea comportamentului discriminatoriu bazat pe criteriile reale, stipulate de prezenta lege sau pe criterii presupuse;

discriminare directă – tratarea unei persoane în baza oricăruia dintre criteriile prohibitive în manieră mai puțin favorabilă decît tratarea altei persoane într-o situație comparabilă;

Articolul 3

Subiecții domeniului discriminării

Subiecți în domeniul discriminării sînt persoanele fizice și juridice din domeniul public și privat.

Articolul 6

Interzicerea discriminării

Orice formă de discriminare este interzisă. Promovarea unei politici sau efectuarea unor acțiuni sau inacțiuni care încalcă egalitatea în drepturi a persoanelor trebuie să fie înlăturată de autoritățile publice competente și sancționată conform legislației.

Articolul 8

Interzicerea discriminării privind accesul la serviciile și bunurile disponibile publicului

Este interzisă orice formă de discriminare privind accesul persoanelor la:

- a) serviciile oferite de autoritățile publice;
- b) serviciile de asistență medicală și alte servicii de sănătate; |...|

LEGISLAȚIA INTERNAȚIONALĂ RELEVANTĂ

CONVENȚIA Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale (CEDO)⁶

Articolul 1

Obligația de a respecta drepturile omului

Înaltele Părți Contractante recunosc oricărei persoane aflate sub jurisdicția lor drepturile și libertățile definite în Titlul I al prezentei Convenții.

Articolul 8

Dreptul la respectarea vieții private și de familie

“1. Orice persoană are dreptul la respectarea vieții sale private și de familie, a domiciliului său și a corespondenței sale.

2. Nu este admis amestecul unei autorități publice în exercitarea acestui drept decât în măsura în care acest amestec este prevăzut de lege și dacă constituie o măsură care, într-o societate democratică, este necesară pentru securitatea națională, siguranța publică, bunăstarea economică a țării, apărarea ordinii și prevenirea faptelor penale, protejarea sănătății sau a moralei, ori protejarea drepturilor și libertăților altora.”

Articolul 14

Interzicerea discriminării

Exercitarea drepturilor și libertăților recunoscute de prezenta convenție trebuie să fie asigurată fără nici o deosebire bazată, în special, pe sex, rasă, culoare, limbă, religie, opinii politice sau orice alte opinii, origine națională sau socială, apartenență la o minoritate națională, avere, naștere sau orice altă situație.

Articolul 17

Interzicerea abuzului de drept

Nici o dispoziție din prezenta convenție nu poate fi interpretată ca implicând, pentru un stat, un grup sau un individ, un drept oarecare de a desfășura o activitate sau de a îndeplini un act ce urmărește distrugerea drepturilor sau a libertăților recunoscute de prezenta convenție sau de a aduce limitări mai ample acestor drepturi și libertăți decât acelea prevăzute de această convenție.

Articolul 18.

Limitarea folosirii restrângerii drepturilor

Restrângerile care, în termenii prezentei convenții, sunt aduse respectivelor drepturi și libertăți nu pot fi aplicate decât în scopul pentru care ele au fost prevăzute.

G. Lista documentelor relevante (dacă este cazul)⁷

1. Copia cererii de chemare în judecată CNAM;
2. Copia referinței A.Procopciuc
3. Copia actiunii reconventionale A.Procopciuc
4. Copiile certificatelor de dezabilitate A.Procopciuc

G. Declarația și semnătura autorului sesizării⁸

Declarăm pe propria onoare că informațiile prezentate curții sunt veridice.

Pârâta**Angela Procopciuc****Avocatul****Ion Procopciuc**

⁸ În această parte a formularului, autorul excepției de neconstituționalitate va declara pe propria sa onoare că informațiile prezentate Curții sunt veridice, semnând la final.

ÎN C H E I E R E

30 mai 2022

mun.Bălți

Judecătoria Bălți (sediul Central)

Instanța compusă din:

Președintele ședinței, judecătorul Aliona Donos

grefier

Vasile Procopciuc

examinînd în ședință publică demersul privind ridicarea excepției de neconstituționalitate, înaintat de pîrîta Procopciuc Angela, reprezentată de avocatul Procopciuc Ion, în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Compania Națională de Asigurări în Medicină, Agenția Teritorială Nord împotriva Procopciuc Angela cu privire la încasarea primei de asigurare obligatorie de asistență medicală și a penalității pentru neachitarea în termen a primei de asigurare obligatorie de asistență medicală și cererea reconvențională depusă de Procopciuc Angela împotriva Companiei Naționale de Asigurări în Medicină, Agenția Teritorială Nord cu privire la încasarea primei de asigurare medicală achitată,

a c o n s t a t a t:

1. Reclamantul Compania Națională de Asigurări în Medicină, Agenția Teritorială Nord la data de 30 decembrie 2021 a depus la Judecătoria Bălți (sediul Central) o cerere de chemare în judecată împotriva Procopciuc Angela, prin care cere încasarea sumei de 5155,17 lei, compusă din prima de asigurare obligatorie de asistență medicală pentru anii 2019, 2021, în mărime de 4056 lei și penalității aferente pentru neachitarea în termen a primei de asigurare obligatorie de asistență medicală în mărime de 0,1% din suma datoriei pentru fiecare zi de întârziere, care la momentul depunerii cererii constituie 1099,17 lei.

2. Prin încheierea din 03 ianuarie 2022 cererea de chemare în judecată a fost acceptată în procedura cererilor cu valoare redusă (f.d.9)

3. Pîrîta Procopciuc Angela la data de 14 ianuarie 2022 și 18 ianuarie 2022 a depus referință, indicînd că nu este de acord cu acțiunea, o consideră ca înaintată față de un pîrît necorespunzător, nefondată și tardivă în partea penalităților (f.d.13-16, 30-33).

4. Pîrîta Procopciuc Angela la data de 15 februarie 2022 a înaintat acțiune reconvențională împotriva Companiei Naționale de Asigurări în Medicină, Agenția Teritorială Nord, prin care cere încasarea primei de asigurare medicală achitată pentru perioada anilor 2019, 2020, 2021, în mărime de 6084 lei (f.d.42-47).

5. Prin încheierea din 28 martie 2022 s-a dispus a examina în ordine generală cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Compania Națională de Asigurări în Medicină, Agenția Teritorială Nord împotriva Procopciuc Angela cu privire la încasarea primei de asigurare obligatorie de asistență medicală și a penalității pentru neachitarea în termen a primei de

asigurare obligatorie de asistență medicală și cererea reconvențională depusă de Procopciuc Angela împotriva Companiei Naționale de Asigurări în Medicină, Agenția Teritorială Nord cu privire la încasarea primei de asigurare medicală achitată.

6. Pârta Procopciuc Angela, reprezentată de avocatul Procopciuc Ion, în ședința de judecată, a înaintat un demers cu privire la ridicarea excepției de neconstituționalitate, pentru controlul constituționalității art.23 alin.(4) din Legea RM nr.1593 din 26 decembrie 2002 cu privire la mărimea, modul și termenele de achitare a primelor de asigurare obligatorie de asistență medicală, în partea formulării „concomitent” și „alin.(4) lit.i) și j)”, și art.4 alin.(4) din Legea RM nr.1585-XIII din 27 februarie 1998 cu privire la asigurarea obligatorie de asistență medicală, în partea formulării „cu excepția persoanelor obligate prin lege să se asigure în mod individual”, „lit.i) și j)”, „pct.1 lit.a),b),d),d¹) și f) din”, prezentând sesizarea privind excepția de neconstituționalitate.

7. Reprezentantul reclamantului Compania Națională de Asigurări în Medicină, Agenția Teritorială Nord, Revețchi Daniela, în ședința de judecată, a cerut respingerea demersului privind ridicarea excepției de neconstituționalitate, pe care îl consideră neîntemeiat.

8. Audiind participanții la proces, studiind materialele dosarului, instanța de judecată consideră necesar de a remite Curții Constituționale sesizarea înaintată de pârta Procopciuc Angela, reprezentată de avocatul Procopciuc Ion, privind excepția de neconstituționalitate, reieșind din următoarele considerente.

9. În conformitate cu art.12¹ alin.(1) Codul de procedură civilă RM, în cazul existenței incertitudinii privind constituționalitatea legilor, a hotărîrilor Parlamentului, a decretelor Președintelui Republicii Moldova, a hotărîrilor și ordonanțelor Guvernului ce urmează a fi aplicate la soluționarea unei cauze, instanța de judecată, din oficiu sau la cererea unui participant la proces, sesizează Curtea Constituțională. Alin.(2) La ridicarea excepției de neconstituționalitate și sesizarea Curții Constituționale, instanța nu este în drept să se pronunțe asupra temeiniciei sesizării sau asupra conformității cu Constituția a normelor contestate, limitîndu-se exclusiv la verificarea întrunirii următoarelor condiții: a) obiectul excepției intră în categoria actelor prevăzute la art.135 alin.(1) lit.a) din Constituție; b) excepția este ridicată de către una din părți sau reprezentantul acesteia ori este ridicată de către instanța de judecată din oficiu; c) prevederile contestate urmează a fi aplicate la soluționarea cauzei; d) nu există o hotărîre anterioară a Curții Constituționale avînd ca obiect prevederile contestate. Alin.(3) Ridicarea excepției de neconstituționalitate se dispune printr-o încheiere care nu se supune niciunei căi de atac și care nu afectează examinarea în continuare a cauzei, însă pînă la pronunțarea Curții Constituționale asupra excepției de neconstituționalitate se amîna pledoariile.

10. Conform Hotărîrii Curții Constituționale nr.2 din 09.02.2016, pentru interpretarea art.135 al.(1) lit.a) și g) din Constituția Republicii Moldova, excepția de neconstituționalitate poate fi ridicată în fața instanței de judecată de către oricare dintre părți sau reprezentantul acesteia, precum și de către instanța de judecată din oficiu.

11. Înalta Curte a statuat că, sesizarea privind excepția de neconstituționalitate se prezintă Curții Constituționale de către judecătorii/completele de judecată din cadrul Curții Supreme de Justiție, curților de apel și judecătoriilor, pe rolul cărora se află cauza, în temeiul aplicării directe a art.135 al.(1) lit.a) și g) din Constituția Republicii Moldova.

12. Totodată, judecătorul ordinar nu se pronunță asupra temeiniciei sesizării sau asupra conformității cu Constituția a normelor contestate, limitându-se exclusiv la verificarea întrunirii următoarelor condiții: a) obiectul excepției intră în categoria actelor prevăzute la art.135 alin.(1) lit.a) din Constituție; b) excepția este ridicată de către una din părți sau reprezentantul acesteia ori este ridicată de către instanța de judecată din oficiu; c) prevederile contestate urmează a fi aplicate la soluționarea cauzei; d) nu există o hotărâre anterioară a Curții Constituționale având ca obiect prevederile contestate.

13. Drept urmare a celor justificate, ținând cont de faptul că, obiectul sesizării intră în categoria actelor cuprinse la art.135 alin.(1) lit.a) din Constituție, a fost ridicată de către pârîtă, prevederile contestate urmează a fi aplicate la soluționarea cauzei și Curtea Constituțională nu s-a expus anterior referitor la prevederile care se invocă a fi neconstituționale, instanța de judecată va prezenta Curții Constituționale sesizarea înaintată de pârîta Procopciuc Angela, reprezentată de avocatul Procopciuc Ion.

14. În conformitate cu art.12¹, art.art.269-270 CPC RM, instanța de judecată
d i s p u n e:

Se ridică excepția de neconstituționalitate înaintată de pârîta Procopciuc Angela, reprezentată de avocatul Procopciuc Ion, pentru controlul constituționalității art.23 alin.(4) din Legea RM nr.1593 din 26 decembrie 2002 cu privire la mărimea, modul și termenele de achitare a primelor de asigurare obligatorie de asistență medicală, în partea formulării „concomitent” și „alin.(4) lit.i) și j)”, și art.4 alin.(4) din Legea RM nr.1585-XIII din 27 februarie 1998 cu privire la asigurarea obligatorie de asistență medicală, în partea formulării „cu excepția persoanelor obligate prin lege să se asigure în mod individual”, „lit.i) și j)”, „pct.1 lit.a), b), d), d¹) și f) din”.

Se remite Curții Constituționale sesizarea înaintată de pârîta Procopciuc Angela, reprezentată de avocatul Procopciuc Ion, privind ridicarea excepției de neconstituționalitate, în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Compania Națională de Asigurări în Medicină, Agenția Teritorială Nord împotriva Procopciuc Angela cu privire la încasarea primei de asigurare obligatorie de asistență medicală și a penalității pentru neachitarea în termen a primei de asigurare obligatorie de asistență medicală și cererea reconvențională depusă de Procopciuc Angela împotriva Companiei Naționale de Asigurări în Medicină, Agenția Teritorială Nord cu privire la încasarea primei de asigurare medicală achitată.

Încheierea nu se supune nici unei căi de atac.

Președintele ședinței,
judecătorul

Aliona Donos
Aliona Donos